

med, at de paa naturlig Maade kunde blive fordelt mellem de rigtige Forbrugere. Det var ogsaa dette System, som blev indført, et System, som i den første Tid virkede til alles Tilfredshed, men som naturligvis, efter som Krigen fortsattes gennem Aarene, maatte medføre nogle Vanskeligheder, idet der foruden saadanne rene Krigsforretninger ogsaa paa naturlig Maade udviklede sig nye Virksomheder, som havde berettiget Krav paa at komme med. Jeg tvivler ikke paa, at de Oplysninger, som Ministeren naturligvis vil forlange af Organisationerne og derefter vil fremlægge, vil vise, at der fra Organisationernes Side er taget ethvert berettiget Hensyn til denne Udvikling, som Tiden medførte.

Hvad endelig det sidste Spørgsmaal angaar: „paa hvilke Varer der endnu hviler Klausul, og da af hvad Art“, er det et af de Spørgsmaal, man næsten kunde ønske besvaret i Dag, saa at man ikke skal vente i adskillig Tid, indtil der kan foreligge Svar fra Organisationerne til Ministeren, indtil Ministeren efter at have gennemgaaet dette Stof kan forelægge det for Udvalget, og indtil Udvalget atter bringe det frem for Rigsdagen. Thi for det første vil der mellem de to Tidspunkter, det, paa hvilket Svaret afgives, og det, paa hvilket det kommer frem, allerede være sket Forandringer, og for det andet vil der rimeligvis foreligge en helt anden Situation end den Situation, som foreligger i Dag, saa meget mere som vi i dette Øjeblik staar overfor den Situation, at man i Virkeligheden fra de Allieredes Side ønsker at afskaffe alle Hindringer for Indførsel af Varer til Danmark, men derimod ønsker at opretholde en Række Hindringer for Udførsel af Varer. Der foreligger netop nu — det vil til Dels fremgaa af de Meddelelser, som er givne Offentligheden — for Organisationerne og ligeledes for den danske Regering Meddelelse om, at man ønsker at ophæve alle de individuelle Garantierklæringer, som for Tiden afgives for Varer, som kommer Vest fra, men ganske vist ønsker man saa indført et andet System, der skal hindre, at de Varer, som er kommet her til Landet, gaar til Centralmagterne direkte eller indirekte i større Omfang, end det til enhver Tid svarer til de Allieredes Krav. Alt dette er en Følge af, at Handelsoverenskomsterne ikke bortfalder, før Freden er endelig sluttet; saa længe ikke Freden er endelig sluttet, er vi bundne ved Handelsoverenskomsterne enten i den Form, de nu har, eller i den, til hvilken de maatte blive ændret. Det

er om disse Ændringer, der i disse Dage forhandles, og man maa antage, at det ikke kan vare særdeles længe, inden der er truffet en saadan ny Ordning, som formentlig vil betyde en vidtgaaende Lettelse i alt Fald for Indførselen, om end ikke tilnærmelsesvis i samme Grad for Udførselen, forsaavidt det gælder enten Centralmagterne eller de Lande, som grænser til dem, og som eventuelt kunde tjene til Gennemgangsland for Varer. Spørgsmaalet er efter mit Skøn ikke helt praktisk affattet, thi hvis man skal lave Lister over Varer, paa hvilke der hviler Klausul, er det temmelig interesseløst at faa en Vareliste, som indeholder Hundreder af Vareposter; derved bliver man ikke meget klogere. Hvad man snarere maatte finde kunde være af Interesse for Offentligheden at faa en Fremstilling af, er: Hvorledes er Klausulsystemet i dette Øjeblik, og hvornaar kan vi blive fri for det? Til Belysning af dette Forhold, som netop for Øjeblikket er i en stærk Overgangstilstand, som naturligt maa interessere hele Offentligheden, og som nu forhaabentlig finder en meget snarlig Løsning, har jeg tænkt mig, at de faa Oplysninger, jeg har tilladt mig at fremsætte, kunde være af Interesse for det høje Ting.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Befolkningens Forsyning med Smør.

(Lovforslaget som vedtaget af Folketinget findes i Tillæg C. Sp. 1185).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Indenrigsministeren (Rode): For Øjeblikket er vi inde i en Overgangsperiode vedrørende Smørproduktionen, idet den oprindelige Rationering af Smør alene, som blev nødvendig, da Produktionen af Margarine ophørte, har kunnet afløses af en blandet Rationering af Smør og Margarine. Imidlertid viser det sig nu, at Margarineproduktionen har naaet et saadant Omfang, at det er muligt at bygge den danske Befolknings Forbrug af Fedtstoffer paa Smør-